

مدیرعامل بانک قرض الحسنه مهر ایران:

تزریق نقدینگی و افزایش سرمایه بانکها لازمه خروج از رکود

اشاره

**مصدور یک حکم کلی و
واحد برای همه
بانکهای کشور
بی انصافی است و
واقعا ظلم بزرگی
به بخش بزرگی از
اقتصاد کشور است**

مشکلات نظام بانکی و سپرده‌گذاران یکی از موضوعات اصلی در مناظره‌های انتخاباتی امسال بود. مدیرعامل بانک قرض الحسنه مهر ایران در واکنش به طرح موضوع ورشکستگی سیستم بانکی از سوی برخی از کاندیداهای ریاست جمهوری، وجود زد و بند در سیستم بانکی کشور، نقش موسسات مالی و اعتباری در ضربه زدن به سیستم بانکی کشور و ... گفت و گویی را انجام داده است که در ادامه می‌خوانید:

بسیاری از انتقادات به سیستم
بانکی به دلیل عدم شناخت
کافی از شبکه بانکی بوده
است. سیستم بانکی بر اساس
اعتماد فعالیت می‌کند و زمانی
که افراد به آن انتقاد می‌کنند،
باید ادله و مستندات لازم را
داشته باشند

شاهد بودیم وقتی شبکه بانکی دچار مشکل شد، اقتصاد از کار افتاد. به نحوی که در شرایط بعد از تحریم به دلیل رکود، حجم معاملات کاهش یافت و در این شرایط خلق پول از طریق ضریب فزاینده پول در سیستم بانکی، از بین رفت. همین موضوع باعث کاهش قدرت تسهیلات دهی بانک‌ها شد.

■ **توان تسهیلات دهی بانک‌ها از چه طریق افزایش می‌یابد؟**
اگر شرایط رونق برای کشور ایجاد شود و گردش پول و حجم معاملات افزایش یابد، در این صورت توان تسهیلات دهی بانک‌ها افزایش می‌یابد و بسیاری از فشارهای نقدینگی آنها از بین خواهد رفت. در حال حاضر بانک‌ها بخش عمده‌ای از منابع خود را تسهیلات داده‌اند و رکود حاکم بر کشور موجب شده است که این منابع معوق شود. از طرفی بانک‌ها مکلفند همراه مبلغی را به عنوان سود علی الحساب به سپرده‌گذاران خود پرداخت کنند و زمانی که مشتری سپرده خود را درخواست کرد، بانک بتواند مبلغ را پرداخت کند. که این مهم موجب کسری نقدینگی برای سیستم بانکی می‌شود.

■ **به نظر شما ورشکستگی سیستم بانکی که در مناظره‌های انتخابات ریاست جمهوری از سوی برخی از کاندیداها مطرح شده بود، موضوعی محتمل است؟**

با توجه ساختار نظام بانکی ایران و وابسته بودن تمام اقتصاد ایران به درآمد نفت، به این راحتی نمی‌توان گفت که سیستم بانکی ورشکسته است. اقتصاد ما بانک محور است و بخش عمده‌ای از مسئولیت تامین مالی سرمایه ثابت و سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی و تولیدی کشور برعهده بانک‌ها است. در چنین شرایطی بخش زیادی از ساختار بانک‌ها تحت تاثیر این مهم قرار می‌گیرد و از طرفی دولت‌ها همیشه نقش زیادی در چگونگی حمایت از سیستم بانکی داشته‌اند و لذا همین دولت‌ها در قبال ورشکستگی بانک‌ها وظایفی دارند و قطعاً اجازه نخواهند داد این موضوع به راحتی اتفاق بیفتد.

زمانی که بحران یا رکودی در کشور اتفاق می‌افتد، به دلیل بانک محور بودن اقتصاد، اولین بخشی که دچار مشکل می‌شود شبکه بانکی است؛ غرب در دوران تحریم از این فرصت استفاده کرد و تصمیم گرفت تا ضربه خود را به سیستم بانکی ایران وارد کند. به همین دلیل ما

که سود بالایی از این موسسات دریافت می کردند به اقدام خود افتخار هم می کردند.

در حال حاضر نظارت های بانک مرکزی بیشتر شده است و باید برای تاسیس بانک یا موسسه در ابتدا توان مالی اشخاصی که قصد تاسیس موسسه دارند، مشخص شده باشد و سپس مجوزهای لازم صادر شود.

■ بسیاری منتظرند ببینند در فضای کنونی عملکرد نظام بانکی، وضعیت بانک ها در رتبه بندی بانک مرکزی چگونه خواهد بود تا بر اساس آن، میزان اعتماد خود با بانک ها را تنظیم کنند، به نظر شما این کار سودمند است؟

به لحاظ تئوریک باید این کار صورت گیرد. بانک ها از لحاظ ساختار متفاوت هستند. این حق سپرده گذار است که بداند کدام بانک کم ریسک و کدام پر ریسک است و متناسب با آن سپرده گذاری کند. ولی با توجه به توضیحات پیش گفته شده وقتی اقتصاد بانک محور است و دولت ها بانک ها را وادار می کنند که تسهیلات تکلیفی در حوزه های مختلف بدهند و خود مدعی حمایت از بانک ها هستند عملاً رتبه بندی بانک ها در شرایط فعلی و در کوتاه مدت مفهومی نخواهد داشت مگر برای بانک های خصوصی و نه برای بانک های دولتی و اصل چهل و چهری. در صورتی که قوانین اصلاح شوند و بانک ها را مانند بقیه بنگاه های اقتصادی در نظر بگیریم و هرروز تکلیف جدید بر آن ها حاکم نکنیم، در این صورت است که می توان انتظار رتبه بندی داشت.

■ محدودیت جدید در پرداختی به کارکنان بانک ها را چگونه ارزیابی می کنید؟

اینکه حقوق و مزایای کارمندان شبکه بانکی نیز مانند سایر کارمندان ادارات باشند، قابل قبول نیست. پرسنل شبکه بانکی با ریسک های بسیار بالای و حجم کار بسیار متفاوتی مواجه هستند و اینکه میزان دریافتی آن ها مانند سایر کارمندان دولت باشند، تبعات خوبی برای سیستم بانکی ندارد در عین حال بی انگیزگی برای آنها ایجاد خواهد کرد. عدالت این است که حقوق و مزایای افراد بر اساس حجم کار و مسئولیت و ریسکی که یک کارمند متحمل می شود پرداخت شود.

■ موضوع ربوی بودن بانک ها را چگونه می بینید؟

بانک ها مجری قوانینی هستند که اگر ایراد دارد باید اصلاح شود. اینکه دیده می شود عده ای از نمایندگان مجلس و تعدادی از فقها موضوع ربوی بودن بانک ها را مطرح می کنند، بهتر است ابتدا قوانین را اصلاح

سیستم بانکی همواره تمام تلاش خود را در جهت بهبود اوضاع کشور انجام می دهد و در انتظار رونق اقتصاد است. از طرفی بانک ها با توجه به ساختار خود، وضعیت منابع و میزان کفایت سرمایه و... به طور متفاوت تحت تاثیر رکود حاکم بر کشور قرار گرفته اند. لذا انتساب یک حکم واحد برای همه بانک ها اشتباه می باشد.

■ دیدگاه شما در رابطه با زد و بند سیستم بانکی که از سوی برخی کاندیداها مطرح شده بود، چیست؟

صدور یک حکم کلی و واحد برای همه بانک های کشور بی انصافی است و واقعا ظلم بزرگی به بخش بزرگی از اقتصاد کشور است. نامزدی که این موضوع را مطرح کرد نهاد تحت مدیریت خودشان بخش زیادی از تامین مالی پروژه های شهری را از طریق شبکه بانکی انجام داده است. پس باید ایشان هم بر اساس زد و بند این تسهیلات را اخذ کرده باشند که اصلاً اینطور نبوده و لذا نباید به راحتی سیستم بانکی را متهم کرد و تلاش های مدیران و پرسنل آن ها را نادیده گرفت. متأسفانه زمانی که افراد می خواهند انتقادی کنند، اولین نقد آن ها به سیستم بانکی است؛ بسیاری از انتقادات به دلیل عدم شناخت کافی از شبکه بانکی بوده است. سیستم بانکی براساس اعتماد فعالیت می کند و زمانی که افراد به آن انتقاد می کنند، باید ادله و مستندات لازم را داشته باشند. اینکه به راحتی نام یک بانک ذکر شود و بدون نام بردن از مصادیق در معرض انواع ریسک ها قرار دهیم کار شایسته ای نیست.

■ نقش موسسات مالی و اعتباری که بدون نظارت کافی در برهه ای از زمان که کمبود نقدینگی داشت را در ضربه زدن به سیستم بانکی کشور چگونه می بینید؟

در یک برهه زمانی افراد برای دریافت تسهیلات از سیستم بانکی دچار مشکل بودند. در آن مقطع عده ای به این فکر افتادند تا خودشان موسسه اعتباری تاسیس کنند. در آن زمان کمبود نقدینگی نداشتیم و البته نظارت های کافی نیز وجود نداشت و لذا موسسات اعتباری زیادی ایجاد شدند و شروع کردند در بازار پول با سایر بانک ها در جذب سپرده با نرخ های جذاب رقابت کنند و بسیاری از مردم طمع کرده و صرف نظر از ریسک این موسسات و اینکه نظارت بانک مرکزی بر روی این موسسات چقدر است منابع خود را در اختیار این موسسات قرار دادند. متأسفانه این موسسات هم منابع را در پروژه هایی بکار گرفتند که بازده لازم را نداشت یا اساساً اینکاره نبودند و لذا منافع سپرده گذاران به خطر افتاد. الان توقع سپرده گذاران بایستی بر اساس ریسکی که پذیرفته اند باشد و نه اینکه مثل سپرده گذاران نظام بانکی با آنها برخورد شود که اینک زمانی

با توجه ساختار نظام بانکی ایران و وابسته بودن تمام اقتصاد ایران به درآمد نفت، به این راحتی نمی توان گفت که سیستم بانکی ورشکسته است. اقتصاد ما بانک محور است و بخش عمده ای از مسئولیت تامین مالی سرمایه ثابت و سرمایه در گردش بنگاه های اقتصادی و تولیدی کشور برعهده بانک ها است

طور جدی در دستور کار خود قرار دهد. برای مثال؛ زمانی که خط اعتباری توسط بانک داده می شود باید نظارت های لازم صورت گیرد و بانک ها بی گذار تسهیلات ندهند و این منابع در فعالیت های تولیدی مصرف شود. به نحوی که حاصل این تزریق نقدینگی در دراز مدت کاهش تورم را از طریق بالا بردن حجم تولید را در پی داشته باشد.

■ نظر شما در خصوص جایگزینی ارزهای دیگر به جای دلار در مبادلات چیست؟

حذف دلار از مبادلات بین المللی بستگی به طرف مقابل دارد که قرار است با آن صادرات و واردات داشته باشیم. قطعاً صادرکننده کشور طرف مقابل می خواهد تا ارزش پول خود را در مقابل دلار حفظ کند و ممکن است که حاضر نباشد با پول رایج ما و یا پول رایج کشور خودش فعالیت کند. لذا در چنین مواقعی حتی اگر کشور مقابل بپذیرد با ارزی غیر از دلار با ما معامله کند به احتمال زیاد نوسان پول رایج خود در مقابل دلار را از ما در معامله خواهد گرفت. با توجه به اینکه دلار پول رایج دنیا است و بیشترین معاملات با آن انجام می شود، بسیاری از کشورها آن را حفظ کرده و مبنای کار خود در معاملات قرار می دهند.

کنند چون واقعاً بانک ها در این خصوص مجری قوانین هستند. اینکه بانکها را مکلف کنیم که در اعطای تسهیلات عقود مختلف را رعایت کنند و از طرف دیگر سپرده گذاران متحمل هیچ ریسکی نشوند و ضررهای آنها را بانک ها جبران کنند نتیجه اش در هر شکلی همین خواهد بود که الان شاهدش هستیم. پس ایراد از اجرا نیست از دوگانه برخورد کردن در قوانین است از طرفی آنچه که ربوی خوانده می شود سود مورد تقاضای بانک ها در عقود است و فقط زمانی که سیستم بانکی تسهیلات می دهد موضوع ربوی بودن مطرح می شود، اما هنگامی که به سپرده گذاران سود پرداخت می شود این اصطلاح را به کار نمی برند. این هم از موضوعات جالب کشور ماست.

■ شما با کاهش نرخ سود بانکی موافق هستید؟

نرخ سود تابعی از تورم است و زمانی که تورم کاهش می یابد، باید نرخ سود بانکی نیز کاهش پیدا کند. اما این تئوری در شرایطی که اقتصاد کشور در رکود به سر می برد و کمبود عرضه پول داریم، جوابگو نیست. دولت باید برای خروج از رکود، و کاهش نرخ سود بانکی بایستی تزریق نقدینگی هدفمند به بنگاه های تولیدی داشته باشد و در عین حال افزایش سرمایه بانک ها را به